

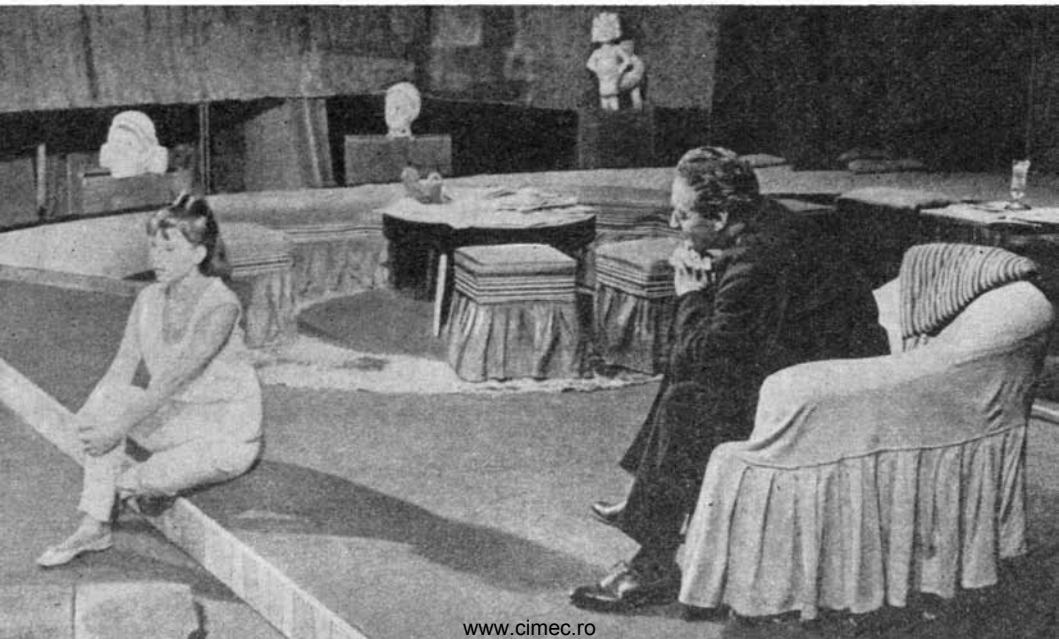
- „MOARTEA UNUI ARTIST“ de Horia Lovinescu
- „OPERA DE TREI PARALE“ de Bertolt Brecht

Vizita acestui colectiv în Capitală a fost considerată în unanimitate ca un eveniment artistic deosebit în peisajul de început al stagiunii. Activitatea scenei clujene, urmărită cu consecvență, în paginile revistei noastre, în rezultatele ei cele mai marcante, și-a demonstrat din plin pluralitatea de valori, cu prilejul desfășurării spectacolelor programate în acest turneu. Reșinem, în primul rând, preocuparea substanțială și consecventă pentru un teatru de actualitate și calitate, sprijinit pe dramaturgia originală, alegerea oprindu-se asupra unora dintre cele mai valoroase piese ale dramaturgilor noștri frunțași. În turneu — *Moartea*

unui artist de Horia Lovinescu și *Ștafeta nevăzută* de Paul Everac; în continuare — „acasă“, *Șeful sectorului suflute* de Al. Mirodan.

În altă ordine de idei, s-a arătat — cu ocazia turneului — diversitatea unor forțe regizorale pregnante, împlinirea unor personalități artistice mature, de neconfundat. Cele trei seri ne-au pus în fața a trei structuri regizorale, diferite ca timbru artistic, dar semnificativ legate prin aceeași înaltă ținută profesională (*Ștafeta nevăzută* — regia G. Harag; *Moartea unui artist* — regia O. Rappaport; *Opera de trei parale* — regia I. Taub). Harag, asupra spectacolului căruia insistăm în alte pa-

Nagy Réka (Cristina) și Kovács György (Manole Crudu) în „Moartea unui artist“ de Horia Lovinescu

Dorian Ilóna (Polly) și Horváth Béla (Mackie Messer) în „Opera de trei parale“ de Bertolt Brecht

gini ale acestui număr, este așadar consecvent pasiunii sale veritabile pentru dramaturgia construirii socialismului și prefigurării noilor dimensiuni etice ale contemporanilor noștri. Piesa lui Lovinescu a prilejuit demonstrația temperamentului artistic viguros al regizorului O. Rappaport, preferința sa pentru ciocniri spectaculoase, răsuciri violente, culori spectaculare puternice. Acest spectacol, analizat în paginile revistei noastre imediat după premieră*, se prezintă azi la un nivel superior primei reprezentări, îndreptându-se și mai mult decât înainte recomandarea noastră de a permanentiza reprezentarea pe afișele teatrului. Valorile interpretative s-au adâncit, a sporit calitatea jocului tuturor protagoniștilor, s-a omogenizat ansamblul. Remarcăm ciștișul actoricesc al tinerei absolvente Nagy Réka (Cristina) și desenul sobru, debarasat de accente vetuste, acordat acum de Koós Szófia (Claudia Roxan) personajului său. Conflictul dobândește acuitate prin individualizarea puternică a tuturor eroilor,

care însoțesc din plin jocul excepțional al artistului poporului Kovács György.

În sfârșit, dar nu în ultimul rând, reprezentarea *Operei de trei parale* de Bertolt Brecht a relevat alte virtuți regizorale, specifice lui Ion Taub, de astădată în confruntare cu rigorile profesionale dificile ale dramaturgiei brechtienne. Adept al unei teatralități afișate, construite pe idee, partizan al atacului satiric violent, Taub a oferit piesei lui Brecht o haină bogată în culori, subliniind savoarea celebrei piese, pedalând asupra facturii ei deosebite. Intențiile parodistice au fost sesizate uneori în mișcarea de ansamblu, în plastica unor grupuri, în intrările și ieșirile unor personaje, lumea pestriță din Soho prezentându-se într-o lumină crudă, cu o mișcare grotescă necesară. Totuși, spectacolul s-a resimțit de dificultatea interpretării critice lucide. Tentațiile operetei, ispitoarele daruri ale comediei muzicale, poate și povara tradiției, au impietat asupra desăvârșirii și consecvenței ideii regizorale.

* „Teatrul“ nr. 5/1964.

Nivelul artistic ridicat al scenei maghiare reprezintă o sumă de mulți factori componenți. Permanența aceluiași forțe regizorale și valențele lor pedagogice, măiestria interpretativă, grija pentru calificarea profesională, preocupările legate de șlefuirea expresiei artistice, iată doar câteva aspecte.

Dintre contribuțiile actoricești remarcate în acest turneu, impunătoare rămîne cunoscuta interpretare a lui Kovács György, în rolul lui Manole Crudu. Prezența unor asemenea actori — ca atare creații — și pe o scenă bucureșteană este îmbucurătoare; ea merita să fie mai larg difuzată în rîndurile spectatorilor decît a putut-o face un singur spectacol. În paranteză fie spus, ne amintim și de o altă mare și recentă creație a lui Kovács — Astrov, în *Unchiul Vanja*, spectacolul Teatrului de Stat din Tg. Mureș. Reprezentarea ei la București ar prilejui

un similar moment de aplauze — firești la întîlnirea unor exemple de înaltă măiestrie.

Dintre artiștii cu matură experiență și neîndoios prestigiu din acest colectiv, am reținut, cu prilejul turneului, ipostazele scenice valoros diferențiate ale lui Márton János (Săvoiu și Jackob), László Gerő (Dobrian și Vlad), Horváth Béla (Mackie Messer), Bereczky Julia (Madam Peachum, Aglaia, Margareta Dobrian) și mulți alții — actori din generații diferite, dar cu aceeași ridicată conștiință profesională.

Confruntarea scenei maghiare cu publicul bucureștean a prilejuit analiza vie a unei munci artistice asidue, a relevat incontestabila evoluție a acestui harnic și talentat colectiv și ne-a promis totodată frumoase realizări viitoare.

M. I.

TEATRUL GERMAN DE STAT DIN TIMIȘOARA

- „LUMPATIUS VAGABUNDUS“ de J. Nestroy
- „PORTRETUL“ de Al. Voitin
- „INSPECTORUL DE POLIȚIE“ de J. Priestley

Redescoperirea unei piese uitate în teatrele noastre, cunoașterea unei trupe bine pregătite și a unor actori de talent, cu un stil de joc original și matur — cam acesta ar fi bilanțul turneului prezentat la București de Teatrul German din Timișoara, cu piesele *Lumpatius Vagabundus* de Johann Nestroy, *Inspectorul de poliție* de John Priestley și *Portretul* de Al. Voitin.

Se știe că *Lumpatius Vagabundus*, o piesă mult jucată în Austria și Germania, a cunoscut și în țara noastră o glorioasă carieră scenică, pe scenele românești și germane; dar, nereprezentat timp de două sau trei decenii, veselul și atrăgătorul vodevil al lui Nestroy începuse să intre în tăcerea uitării. Trupa de la Timișoara nu numai că ne-a adus aminte de existența acestei comedii veșnic tinere, dar ne-a și dovedit prospețimea încîntătoare, po-

sibilitățile bogate de spectacol contemporan pe care le are textul (regia: Mauriciu Sekler și Hans Schuschnig). Povestea celor trei ucenici, puși la încercare din voința zînelor, pentru a arăta ce cale poate salva tineretul de la spiritul vagabondajului și al traiului fără rost — bogăția sau dragostea —, nu interesează atît prin fabulația ei, în parte moralizatoare, în parte zeflemist-amară, cît prin grația și farmecul împletirii de glume, situații năstrușnice și cîntec.

Teatrul din Timișoara a montat acest spectacol în spiritul textului — cu puține și neglijabile modernizări, care au apărut foarte nepotrivite (cîțiva pași de cha-cha și de twist) —, dar cu o credință în frumusețea genului, cu o sinceritate a glumei și a cîntecului comic care au cucerit. Trupa și-a dovedit cu acest prilej și foarte temeii-